

Briuselis, 2016 11 30
COM(2016) 761 final

2016/0376 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2016) 399 final}
{SWD(2016) 401 final}
{SWD(2016) 402 final}
{SWD(2016) 403 final}
{SWD(2016) 404 final}
{SWD(2016) 405 final}
{SWD(2016) 406 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šiuo pasiūlymu siekiama praktiškai įgyvendinti principą „pirmiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, kuris yra vienas pagrindinių energetikos sąjungos elementų. Pigiausia, švariausia ir saugiausia energija yra ta, kuri iš viso nevartojama. Energijos vartojimo efektyvumas turi būti laikomas atskiru energijos šaltiniu. Jis yra vienas iš ekonomiškai efektyviausių būdų paskatinti mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos kūrimą, ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir investavimo galimybes.

Europos Sąjungos teisės aktais sukurta sistema buvo orientuota į 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslo įgyvendinimą iki 2020 m. Dabar, kai 2014 m. Europos Vadovų Taryba susitarė iki 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent 27 %, ketindama iki 2020 m. šį tikslą peržiūrėti turėdama omenyje 30 % tikslą, o Europos Parlamentas savo rezoliucijoje paragino nustatyti teisiškai privalomą 40 % tikslą, ją reikia pertvarkyti atsižvelgiant į 2030 m. perspektyvą.

Pasiūlymu iškeliamas 2030 m. ES lygmens privalomas 30 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas. Tokia ilgalaikė perspektyva padės valstybėms narėms ir investuotojams planuoti savo politiką bei investicijas ir savo strategijas pritaikyti prie energijos vartojimo efektyvumo aspekto. Šis tikslas, kurio bus siekiama atitinkama ES, nacionaline ir regionine politika, Europai bus visokeriopa naudingas. Jį įgyvendinus, energijos bus suvartojama 17 % mažiau nei 2005 m. Dėl jo augs ekonomika ir apie 0,4 % (70 mlrd. eurų) padidės BVP. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas padės Europos įmonėms būti konkurencingesnėms, nes jos galės sumažinti savo kaštus (tikimasi, kad vidutinės elektros energijos kainos namų ūkiams ir pramonei sumažės 161–157 eurų už megavatvalandę). Be to, jis paskatins vietos verslo galimybes ir darbo vietų kūrimą – apskaičiuota, kad iki 2030 m. visuose sektoriuose (ypač statybų) bus sukurta 400 000 papildomų darbo vietų, be kita ko, didėjant kvalifikuoto rankų darbo paklausai. Pastatų sektorius – didžiausias pavienis energijos vartotojas Europoje, suvartojantis 40 % galutinės energijos, taigi 30 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas šiame sektoriuje gali padaryti didelį poveikį. Galiausiai 4,5–8,3 mlrd. eurų turėtų sumažėti taršos kontrolės ir sveikatos priežiūros sąnaudos ir labai pagerėti energijos tiekimo saugumo padėtis – 2030 m. dujų importas sumažėtų 12 %.

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje numatyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, jog energijos tiekėjai ir skirstytojai kasmet sutaupyti po 1,5 % energijos. Tai svarbus ES energijos vartojimo efektyvumo sistemos elementas, kuris turėtų būti įgyvendinamas taikant specialias įpareigojimų sistemas ir alternatyvias priemones. Pastebėta, kad šis elementas teigiamai veikia ir kitus aspektus – skatina galutinės energijos taupymą, pritraukia privačių investicijų į energijos vartojimo efektyvumą ir padeda rasti naujiems rinkos dalyviams. Jis sukuria politinį postūmį siekti didesnio energijos vartojimo efektyvumo, didina pastatų renovacijos mastus ir skatina naudoti efektyviai energiją vartojančius prietaisus bei metodus. Tai esminis politikos elementas, padėsiantis po 2020 m. pritraukti privačias investicijas ir užtikrinti verslo galimybes ES įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

Todėl pasiūlymu numatyta daugiau nei 2020 m. energijos taupymo įpareigojimas, tačiau paliekama 1,5 % vertė ir galimybė taikyti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas ir alternatyvias priemones. Paliekama visa valstybių narių turima laisvė rinktis taupymo įpareigojimo įgyvendinimo priemones atsižvelgiant į savo politinę aplinką ir rinkos

sąlygas. Siekiant Sąjungos energetikos ir klimato srities tikslų ši nuostata yra labai svarbi, nes jos galiojimą pratęsus po 2020 m. susidarys apie pusė energijos kiekio, kuris turi būti papildomai sutaupyta, kad 2030 m. būtų pasiektas 30 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas.

Siekdama suteikti dar daugiau galių labai svarbiems energetikos rinkos dalyviams – vartotojams – Komisija siūlo juos geriau informuoti apie jų suvartojamą šilumą ir vėsumą ir sustiprinti vartotojų, ypač gyvenančių daugiabučiuose pastatuose, teises, susijusias su suvartojimo matavimu ir sąskaitų išrašymu. Siekiant, kad informaciją būtų galima gauti dažniau, nustatomas įpareigojimas, kad šilumos skaitiklių duomenis būtų galima nuskaityti nuotoliniu būdu.

Pasiūlymu skiriama dėmesio socialiniam energijos vartojimo efektyvumo aspektui – nustatytas reikalavimas, kad formuojant energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas ir alternatyvias priemones būtų atsižvelgta į energijos nepritekliaus problemą. Mažesnės sąskaitos už energiją taip pat labai padės patiems pažeidžiamiausiems vartotojams.

Į šį pasiūlymą įtraukti tik tie direktyvos straipsniai, kuriuos reikia atnaujinti dėl 2030 m. termino, ir nuostatos dėl suvartojimo matavimo bei sąskaitų išrašymo. Visi kiti direktyvos straipsniai lieka kaip buvę, išskyrus IV priede nurodyto nustatytojo koeficiento ir 22 straipsnyje numatytų įgaliojimų techninius pakeitimus.

- **Suderinamumas su galiojančiomis politikos nuostatomis**

Energetikos sąjungos strategijoje pabrėžiama energijos vartojimo efektyvumo svarba ir laikomasi principo, kad energija visų pirmiausia turi būti taupoma. Pasiūlymu esamos nuostatos racionalizuojamos, supaprastinamos ir labiau suderinamos su kitais švarios energijos visiems europiečiams dokumentų rinkiniu, konkrečiai su energetikos valdymo reglamentu, nauju elektros energijos rinkos modeliu ir atnaujintais atsinaujinančiosios energijos teisės aktais.

Jis taip pat padės realizuoti visą Direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo potencialą paskatindamas renovuojant pastatus didinti jų energijos vartojimo efektyvumą. Energijos tiekėjai ir skirstytojai savo 1,5 % sutaupymo įpareigojimą dažnai įgyvendina įdiegdami energijos vartojimo efektyvumo priemones pavienių savo klientų namuose. Susijusiame tarnybų darbiniame dokumente¹ pateikiama geros energijos vartojimo efektyvumo didinimo praktikos pavyzdžių iš visos Sąjungos.

Energijos vartojimo efektyvumo tikslai yra susiję su klimato srities tikslais, ypač su Sprendime dėl pastangų pasidalijimo (SPP)² valstybėms narėms nustatytais šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio mažinimo tikslais. Vykdam energijos vartojimo efektyvumo politiką, labai didėja energijos taupymo technologijų diegimo pastatų, pramonės ir transporto sektoriuose mastas. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės yra ekonomiškai efektyvus būdas padėti valstybėms narėms pasiekti Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos

¹ SWD (2016) 404.

² 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1474896826118&uri=CELEX:32009D0406>

(ATLPS)³ ir SPP tikslus – direktyvos 7 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės faktiškai sutaupyti energijos, ir taip skatinama energijos vartojimo efektyvumo priemonės taikyti praktiškai.

Siūlomais nuostatų dėl suvartojimo matavimo ir sąskaitų išrašymo pakeitimais direktyva bus suderinta su energijos vidaus rinkos teisės aktais dėl elektros energijos ir prisidės prie kitų energetikos sąjungos iniciatyvų, pavyzdžiui, Šildymo ir vėsinimo strategijos⁴ ir Naujų galimybių energijos vartotojams teikiančių priemonių rinkinio, įgyvendinimo.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 194 straipsnio 2 dalimi, kuri yra su energija susijusių priemonių teisinis pagrindas. Ji taip pat yra Direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuri iš dalies keičiama šiuo pasiūlymu, teisinis pagrindas. Kadangi Sutartyje yra specialus teisinis pagrindas dėl energijos, jis laikomas tinkamiausiu.

• Subsidiarumo principas

ES lygmeniu priimtos energijos vartojimo efektyvumo priemonės atspindi vis didėjančią energetikos, kaip politikos ir ekonomikos uždavinio, svarbą ir jos glaudų ryšį su energijos tiekimo saugumu, klimato kaitos, tvarumo, vidaus rinkos ir ekonomikos plėtros politikos kryptimis. Dėl rinkos ir reglamentavimo nepakankamumo daug ekonomiškai efektyvių investicijų į energijos vartojimo efektyvumą bus neįgyvendinta, todėl 2030 m. energijos suvartojimo lygis neatitiks 2014 m. spalio mėn. Europos Vadovų Taryboje sutarto lygio. Šiandien vien valstybės narės negalėtų pakankamai pasiekti energijos vartojimo efektyvumo tikslų, todėl būtina Sąjungos lygmens veiksmais sudaryti sąlygas ir padėti imtis priemonių nacionaliniu lygmeniu. Subsidiarumo principas nepažeidžiamas, nes valstybės narės turės tiek pat lankstumo pasirinkti savo politikos priemonių derinį ir metodus, kuriais jos sieks 2030 m. energijos taupymo tikslų, įskaitant tarpinių etapų nustatymą.

• Proporcingumo principas

Pagal proporcingumo principą siūlomais pakeitimais neviršijama to, kas būtina nustatytiems tikslams pasiekti. Šiais pakeitimais galiojanti teisinė sistema bus pritaikyta prie 2030 m. termino, ir taps aiškesnė bei lengviau įgyvendinama. Kaip tinkamiausias įvertintas 7 straipsnio išdėstymo variantas neviršija to, kas būtina nustatytiems tikslams (reikalavimui iki 2030 m. sutaupyti tam tikrą energijos kiekį) pasiekti. Poveikio vertinime išdėstyta, kodėl naujuoju laikotarpiu (2021–2030 m.) derėtų išlaikyti tą patį 1,5 % metinį rodiklį.

Siūlomų variantų mastas neviršijo to, kam pasiekti būtini Sąjungos veiksmai (nustatyti energijos taupymo reikalavimą ir sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad jis būtų pasiektas patikimu būdu).

³ Europos Vadovų Taryba susitarė dėl ES ATLPS tikslo iki 2030 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 43 %, palyginti su 2005 m. kiekiu, o sektoriuose, kuriems ATLPS netaikoma (įskaitant SPP ir LULUCF), šių dujų kiekį sumažinti 30 %, palyginti su 2005 m. kiekiu, ir pastarąjį tikslą įgyvendinti nustatant teisiškai privalomus nacionalinius tikslus.

⁴ COM(2016) 51 *final*, 2016 2 16.

Pakeitimai, kuriais supaprastinamos ir aiškiau išdėstomos nuostatos, padės valstybėms narėms tas nuostatas įgyvendinti ir įvykdyti energijos taupymo reikalavimus.

9–11 straipsnių pakeitimai neturėtų turėti didelio poveikio tam, kaip valstybės narės vykdo su suvartojimo matavimu ir energijos vartotojams išrašomomis sąskaitomis susijusius įpareigojimus, o įpareigojimams dėl prietaisų, kurių duomenis galima nuskaityti nuotoliniu būdu, nustatyti tinkami įgyvendinimo terminai.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kadangi šiuo pasiūlymu iš dalies keičiama direktyva, keitimo direktyva yra tinkamiausia priemonė.

3. EX-POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2015 m. lapkričio 4 d. pradėtos viešos konsultacijos siekiant gauti suinteresuotųjų šalių nuomones. Laikantis gerosios praktikos, respondentai turėjo daugiau kaip 12 savaitių atsakyti į klausimyno klausimus.

Internetinį klausimyną užpildė 332 respondentai, o į funkcinę elektroninio pašto dėžutę gauti dar 69 dokumentai, kurie arba papildė atsakymus, arba pateikti vietoj atsakymų į klausimyno klausimus. Aktyviausiai dalyvavo pramonės asociacijos (140), privačios įmonės (47) ir NVO (33). Nuomonę pareiškė iš viso 19 centrinės valdžios institucijų, iš kurių 18 – iš ES ir Norvegijos. Iš 18 ES valstybių narių centrinės valdžios institucijų 3 pateikė nuomonę pateikti anonimiškai. Likusios 15 – tai Austrijos, Belgijos, Čekijos, Danijos, Estijos, Jungtinės Karalystės, Kroatijos, Latvijos, Lietuvos, Nyderlandų, Prancūzijos, Slovakijos, Suomijos ir Vengrijos centrinės valdžios institucijos.

Kryptingesnės konsultacijos su valstybėmis narėmis įvyko 2016 m. vasario 2 d. Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos komiteto posėdyje ir 2016 m. kovo 17–18 d. susitikime dėl suderintų veiksmų.

Suinteresuotųjų šalių nuomonės taip pat surinktos per teminius seminarus, konkrečiai stebėsenos ir tikrinimo seminare (2016 m. vasario 3 d.) ir prekybos sutaupyta energija pagal 7 straipsnį seminare (2016 m. vasario 29 d.).

2016 m. kovo 14 d. surengtas suinteresuotųjų šalių renginys, skirtas politikos priemonių variantams aptarti. Jo metu vykusios diskusijos buvo naudingos atliekant poveikio vertinimą (žr. toliau pateikiamas išvadas). Šis suinteresuotųjų šalių renginys, kuriame dalyvavo 282 Europos pramonės, pilietinės visuomenės organizacijų ir valstybių narių atstovai, taip pat buvo skirtas 2030 m. tikslui aptarti. Iš tų suinteresuotųjų šalių, kurios pareiškė nuomonę, dauguma pritarė tam, kad 2030 m. tikslas siektų 40 %, tačiau neprieita prie vieningos nuomonės, ar jis turėtų būti privalomas.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Išorės rangovai atliko šiuos tyrimus:

- EVED 7 straipsnio įgyvendinimo vertinimo galutinė ataskaita (*Final Report evaluating the implementation of Article 7 of the EED*), Ricardo-AEA/ CE Delft.

- Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų išlaidų ir naudos analizės galutinės ataskaitos projektas (*Draft final Report on assessing costs and benefits of the EEOSs*), RAP.
- Analizė, pateikta EVED 7 straipsnio poveikio vertinimo tikslais (*Analysis provided to the impact assessment of Article 7, EED*), Ricardo AEA/CE Delft (kuri yra 7 straipsnio trečiojo testinio tyrimo dalis).
- Individualaus šilumos, vėsumos ir namų ūkiams tiekiamo karšto vandens suvartojimo daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose sąnaudų tikslaus ir teisingo paskirstymo geriausios patirties analizė ir gairės, skirtos padėti įgyvendinti atitinkamas Direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo 9–11 straipsnių nuostatas (*Analysis of good practices and development of guidelines for accurate and fair allocation of costs for individual consumption of heating, cooling and domestic hot water in multi-apartment and multi-purpose buildings to support the implementation of relevant provisions of the Articles 9-11 of the Directive 2012/27/EU on energy efficiency*), Empirica.

1 ir 3 straipsnių pakeitimai padaryti naudojantis Atėnų nacionalinio technikos universiteto sukurtu energijos sistemos modeliu PRIMES. Be to, makroekonominiam modeliavimui ir analizei atlikti pasitelktos Atėnų nacionalinio technikos universiteto, „Cambridge Econometrics“ ir „Ernst and Young“ specialistų žinios.

• **Poveikio vertinimas**

Apsvarstytos šios galimybės:

Svarstant tikslo dydį, įvertintos galimybės nustatyti pirminės energijos suvartojimo sumažinimo 27 %, 30 %, 33 %, 35 % ir 40 %, palyginti su 2007 m. lygiu, tikslą. Formuluojuojant tikslą išanalizuotos galimybės nustatyti pirminės ir (arba) galutinės energijos suvartojimo, sutaupymo arba energijos vartojimo intensyvumo tikslą. Svarstant tikslo pobūdį įvertintos šios galimybės:

- 1 galimybė – orientaciniai ES ir nacionaliniai tikslai;
- 2 galimybė – privalomas ES tikslas;
- 3 galimybė – privalomi valstybių narių tikslai.

Dėl 7 straipsnio svarstyta:

- 1 galimybė – nesiiimti jokių veiksmų ES mastu, t. y. toliau teikti gaires dėl reguliavimo sistemos ir vykdymo užtikrinimo iki 2020 m.;
- 2 galimybė – 7 straipsnio taikymą pratęsti iki 2030 m.;
- 3 galimybė – 7 straipsnio taikymą pratęsti iki 2030 m., supaprastinti ir atnaujinti nuostatas;
- 4 galimybė – 7 straipsnio taikymą pratęsti iki 2030 m., padidinti taupymo normą.

Dėl 9–11 straipsnių svarstyta:

- 1 galimybė – geresnis įgyvendinimas ir tolesnis gairių teikimas (ne teisėkūros galimybė);
- 2 galimybė – nuostatų aiškesnis suformulavimas ir atnaujinimas, įskaitant tam tikrų nuostatų konsolidavimą siekiant, kad jie labiau derėtų su energijos vidaus rinkos teisės aktais.

Atliekant poveikio vertinimą visos galimybės įvertintos ir palygintos su baziniu scenarijumi bei tarpusavyje. Įvertinus paaiškėjo, kad, jei 2030 m. būtų pasiektas daugiau kaip 27 % energijos vartojimo efektyvumas, būtų didesnė nauda darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo, tiekimo saugumo, šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų kiekio mažinimo, sveikatos ir aplinkos apsaugos atžvilgiais. Remiantis šia įvairiapuse analize, priimtas politinis sprendimas nustatyti privalomą 30 % energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Taigi, remiantis analize, dėl 7 straipsnio geriausia rinktis 3 galimybę, o dėl 9–11 straipsnių – 2 galimybę, nes jos veiksmingiausiai ir efektyviausiai padės pasiekti norimų tikslų ir dera su kitų energetikos sričių ES politika.

Pagal pasirinktąją galimybę 7 straipsnio taikymą pratęsus iki 2030 m. bus suvartojama mažiau energijos ir išmetama mažiau CO₂, taigi pagerės ir oro kokybė.

Socialinio poveikio atžvilgiu pasirinktoji galimybė turės teigiamą poveikį užimtumui: peržiūrėjus daugiau kaip 20 tyrimų padaryta išvada, kad kiekvieną kartą, kai energijos vartojimo efektyvumui didinti išleidžiama 1,2 milijono eurų, yra tiesiogiai remiamos maždaug 23 darbo vietos energijos vartojimo efektyvumo sektoriuje. Jei šį santykį pritaikytume tokių šalių kaip Austrija, Danija, Prancūzija, Italija ir Jungtinė Karalystė energetikos įmonių bendroms išlaidoms ir taip pat pritaikytume svertinį koeficientą 2, gautume, kad šiose šalyse taikant energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas remiama iki 100 000 darbo vietų. Be to, tikimasi teigiamo poveikio ir tiems vartotojams, kurie patiria energijos nepriteklių – Europos investicijų banko užsakymu 2013 m. atlikus tyrimą nustatyta, kad sąskaitų už kurą mažinimas energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis galėtų padėti sumažinti energijos nepriteklių ir spręsti su nelygybe ir socialine atskirtimi susijusias problemas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šiuo pasiūlymu labai mažos įmonės nuo reikalavimų neatleidžiamos, tačiau mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms (MVĮ) direktyvoje numatytos specialios nuostatos – jos neprivalo kas ketverius metus atlikti savo energijos vartojimo audito. Iš valstybių narių reikalaujama parengti programas, kuriomis MVĮ būtų skatinamos atlikti savo energijos vartojimo auditą, ir jos gali sukurti pagalbos schemas energijos vartojimo audito išlaidoms padengti.

Direktyvos 7 straipsnyje nustatytas energijos taupymo įpareigojimas praktiškai dažnai įgyvendinamas daugeliu smulkių energijos taupymo priemonių, ypač susijusių su pastatų renovacija. Šiomis verslo galimybėmis naudojasi MVĮ, pavyzdžiui, mažos statybos firmos, todėl 7 straipsnio reikalavimus nuo dabartinio 2020 m. termino pratęsus iki 2030 m. bus ir toliau sudaromos sąlygos šiam teigiamam poveikiui. Išpopuliarėjus energijos vartojimo efektyvumo sutartims, energijos tiekėjai samdo energetinių paslaugų įmones, o jos dažnai yra MVĮ.

2016 m. Komisija atliko statybų sektoriui taikomų vidaus rinkos ir energijos vartojimo efektyvumo ES teisės aktų tinkamumo patikrą ir nustatė, kad apskritai energijos vartojimo efektyvumo ES teisės aktai padarė teigiamą poveikį statybų sektoriui – atsirado daugiau verslo galimybių, susijusių su energijos vartojimo efektyvumo didinimu renovuojant pastatus.

Siūlomais pakeitimais dėl suvartojimo matavimo ir energijos vartotojams išrašomų sąskaitų bus aiškiau išdėstytos ir atnaujintos šiuo metu galiojančios nuostatos, kad būtų atsižvelgta į prietaisų, galinčių nuotoliniu būdu nuskaityti šilumos suvartojimo duomenis, raidą ir galimybes, taip geriau ir dažniau informuojant vartotojus apie jų suvartojamą energijos kiekį.

Dėl siūlomų direktyvos pakeitimų valstybėms narėms bus aiškiau ir lengviau ją įgyvendinti ir bus kuo labiau sumažinta dubliavimosi su kitais energetikos teisės aktais ir politika.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šiuo pasiūlymu iš dalies keičiama galiojanti Direktyva dėl energijos vartojimo efektyvumo. Nors reikalavimų terminai pratęsimi, numatoma, kad bus nedaug papildomų biudžeto ar administracijos išlaidų valstybių narių valdžios institucijoms, nes jos jau yra sukūrusios atitinkamas priemones ir sistemą. Daugeliu atvejų su energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimu susijusių priemonių išlaidos perkeliams galutiniais vartotojams, tačiau jų sąskaitos už energiją mažės dėl mažesnio suvartojimo.

Pasiūlymas neturi jokio poveikio ES biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Šiuo pasiūlymu valstybių narių dabartiniai ataskaitų teikimo įpareigojimai nekeičiami. Pasiūlymu dėl teisės akto dėl energetikos sąjungos valdymo bus užtikrinta, kad būtų įdiegta skaidri ir patikima planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema, pagrįsta integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir valstybių narių pažangos ataskaitomis, kuriose būtų reguliariai įvertinamas nacionalinių planų įgyvendinimas. Tai palengvins valstybių narių administracinę naštą, tačiau Komisija vis tiek galės stebėti valstybių narių daromą pažangą siekiant jų energijos vartojimo efektyvumo tikslų ir bendro ES tikslo. Sėkmingo įgyvendinimo rodikliai, atsižvelgiant į pasirinktą tinkamiausią šio pasiūlymo variantą, bus tokie:

- teisingas direktyvos pakeitimų perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimas;
- vis didesnė pažanga siekiant nacionalinių ir ES energijos vartojimo efektyvumo tikslų;
- galimybė vartotojams gauti daugiau informacijos apie jų šiluminės energijos suvartojimą;
- mažesnė administracinė našta valstybėms narėms ir geresnės ataskaitos apie priemones ir valstybių narių sutaupytą energijos kiekį.

Vienas iš siūlomų direktyvos pakeitimų – įvesti reikalavimą, kad Komisija iki 2024 m. vasario 28 d. atliktų bendrą direktyvos peržiūrą. Esamos gairės dėl 7 straipsnio⁵ ir 9–11 straipsnių⁶ bus atnaujintos atsižvelgiant į pakeitimus, kurie bus padaryti šiuo pasiūlymu.

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Direktyvos 1 ir 3 straipsniai iš dalies keičiami, kad būtų įtrauktas privalomas Sąjungos tikslas iki 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą padidinti 30 %.

Valstybėms narėms privalomų nacionalinių tikslų nenustatoma, tačiau jos savo 2030 m. orientacinius nacionalinius indėlius į energijos vartojimo efektyvumą pateiks savo

⁵ SWD (2013) 451 *final*.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013SC0451&from=EN>

⁶ SWD (2013) 48 *final*.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013SC0448&from=EN>

integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose. Komisija įvertins 2030 m. orientacinius nacionalinius indėlius į energijos vartojimo efektyvumą ir teisės akto pasiūlyme dėl energetikos sąjungos valdymo nustatys, kaip bus užtikrinama, kad visi šie indėliai bendrai sudarytų 2030 m. Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Komisija taip pat vertins energijos vartojimo efektyvumo pažangą siekiant 2030 m. tikslo ir pasiūlys papildomų priemonių, jei bus matyti, kad Sąjunga gali to tikslo nepasiekti. Todėl Komisijos vertinimas, kokia bendra pažanga padaryta įgyvendinant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, bus labai svarbus. Teisės akto pasiūlyme dėl energetikos sąjungos valdymo bus numatyta, kad Komisija turi reguliariai vertinti, kaip valstybėms narėms ir visai Sąjungai sekasi siekti 2030 m. tikslų.

4 straipsnis, kuriuo reikalaujama, kad valstybės narės parengtų ilgalaikes investicijų telkimo į nacionalinių pastatų renovaciją strategijas, iš šios direktyvos bus išbrauktas ir bus perkeltas į Pastatų energinio naudingumo direktyvą – joje jis tinka labiau dėl sąsajų su pažangiojo pastatų finansavimo iniciatyva, ilgalaikių planų dėl beveik nulinės energijos pastatų statybos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo pastatų sektoriuje tikslo.

7 straipsnis iš dalies keičiamas siekiant įpareigojimo laikotarpį pratęsti nuo 2020 m. iki 2030 m. ir aiškiai suformuluoti, kad valstybės narės energijos taupymo reikalavimą gali įgyvendinti per energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą, alternatyvias priemones arba derindamos šiuos abu būdus. Valstybės narės galės tam tikru mastu atsižvelgti į naujų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos įrenginių sumontavimą ant pastatų arba juose. V priedas taip pat iš dalies keičiamas siekiant supaprastinti sutaupytos energijos kiekio skaičiavimą ir aiškiau išdėstyti, kada sutaupyta energija atitinka 7 straipsnio reikalavimus. Tai ypač aktualu, kai energija sutaupoma dėl pastatų renovacijos skatinimo priemonių ir dabar jau galima apskaičiuoti visą sutaupytą jos kiekį.

Energijos kiekis, kuris turi būti sutaupyta 2021–2030 m., ir toliau bus skaičiuojamas remiantis metiniu galutiniais vartotojams parduotos energijos kiekiu, kurio vidutinė vertė išvedama pagal trejų metų iki įpareigojimų laikotarpio pradžios duomenis. Valstybės narės jau ir dabar gali į savo energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas įtraukti socialinius reikalavimus, skirtus energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams. 7 straipsnio pakeitimais ši nuostata dar labiau sustiprinama ir iš valstybių narių reikalaujama, kad jos rengdamos alternatyvias priemones atsižvelgtų į energijos nepriteklių. Komisija ir toliau, sudarydama sąlygas keistis geriausia patirtimi, skatins, kad energijos nepriteklių patiriantys vartotojai galėtų pasinaudoti energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis.

9 straipsnis dėl suvartojimo matavimo ir 10 straipsnis dėl išrašomų sąskaitų iš dalies keičiami siekiant, kad jie būtų taikomi tik dujoms, ir papildomi naujomis panašiomis ir aiškiomis nuostatomis, taikomomis tik iš centrinio šaltinio tiekiamai šilumai, vėsumai ir buitiniam karštam vandeniui.

Siekiant aiškiau suformuluoti, kaip taisyklės taikomos daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose, be centrinio skaitiklio, yra atskiri skaitikliai, atskiriamos galutinio vartotojo ir galutinio naudotojo sąvokos. Laiku pateikiama aiški informacija vartotojams apie faktinį jų energijos suvartojimą gali padėti sumažinti sąskaitas už energiją, tačiau geriausia, kai tokia informacija pateikiama ir dažnai. Todėl ilgainiui turi būti užtikrinta, kad šiluminės energijos matavimo prietaisai būtų tokie, kad jų duomenis būtų galima nuskaityti nuotoliniu būdu, ir taip pasiekti, kad vartotojams dažnai, ne ilgiau kaip kas mėnesį, ir ekonomiškai efektyviai būtų teikiama informacija apie jų suvartojimą. Kitas nuotoliniu būdu nuskaitomų prietaisų privalumas tas, kad vartotojams nebereikės būti namuose ir į savo

patalpas įsileisti skaitiklių tikrintojų. VII priedas taip pat iš dalies keičiamas, kad derėtų su 9–11 straipsniais.

Direktyvos 15 straipsnio 5 ir 8 dalių nuostatos dėl energijos transformacijos, perdavimo ir skirstymo panaikinamos, kad naujas lygiavertės nuostatas būtų galima įtraukti į teisės aktų pasiūlymus, kurie bus teikiami įgyvendinant Rinkos modelio iniciatyvą. Tai darant bus užtikrinta, kad būtų išlaikytos visos dėl 15 straipsnio 8 dalies reikalavimų valstybėms narėms kylančios prievolės.

23 straipsnis dėl deleguotųjų įgaliojimų iš dalies keičiamas siekiant panaikinti šiuo metu nustatytą įgaliojimų pabaigos terminą ir pakeisti jį standartiniu penkerių metų laikotarpiu, numatytu Europos Parlamento ir Tarybos bendrajame susitarime dėl deleguotųjų aktų.

24 straipsnis bus iš dalies pakeistas teisės akto dėl energetikos sąjungos valdymo pasiūlymu.

Į direktyvą įtraukiama bendro pobūdžio nuostata dėl peržiūros, kuria Komisija įpareigojama įvertinti direktyvą ir iki 2024 m. vasario 28 d., o vėliau kas penkerius metus, pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

IV priede nurodytas numatytasis pirminės energijos koeficientas pakeistas atsižvelgiant į technologijų pažangą. Jis galėtų būti pakeistas ir atskiru deleguotuoju aktu, tačiau manoma, kad tinkamiau tą patį padaryti šiuo teisėkūros pasiūlymu.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁷,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁸,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- 1) energijos poreikio mažinimas – vienas iš penkių 2015 m. vasario 25 d. priimtos energetikos sąjungos strategijos aspektų. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas bus naudingas aplinkai, padės sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, prisidės prie energetinio saugumo, nes būsime mažiau priklausomi nuo energijos importo iš trečiųjų šalių, padės sumažinti namų ūkių ir įmonių energijos išlaidas, kovoti su energijos nepriteklumi, sukurti daugiau darbo vietų ir paskatins visą ekonominę veiklą. Tai atitinka Sąjungos įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė kurdama savo energetikos sąjungą ir prisijungdama prie pasaulinės kovos su klimato kaita darbotvarkės, kurią Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalys nustatė 2015 m. gruodžio mėn. priimdamos Paryžiaus susitarimą;
- 2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES⁹ – žingsnis kuriant energetikos sąjungą, kurioje energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti traktuojamas kaip atskiras energijos tiekimo šaltinis. Į principą, kad energija visų pirma turi būti taupoma, turi būti atsižvelgta ne tik nustatant naujas tiekimo taisykles, bet ir kitose politikos srityse. Komisija turėtų užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumas ir paklausos valdymas galėtų lygiomis sąlygomis konkuruoti su generavimo pajėgumais. Į energijos vartojimo efektyvumą turi būti atsižvelgiama kaskart, kai rengiami su energetikos sistema susiję planai ar priimami finansavimo sprendimai. Patobulinimai, didinantys energijos vartojimo efektyvumą, turi būti įgyvendinami kaskart, kai tik tai

⁷ OL C, , p. .

⁸ OL C, , p. .

⁹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

įmanoma padaryti mažesnėmis sąnaudomis nei imantis atitinkamų su pasiūla susijusių veiksmų. Tai turėtų padėti visapusiškai išnaudoti energijos vartojimo efektyvumą Europos visuomenės, ypač piliečių ir įmonių, naudai;

- 3) 2014 m. Europos Vadovų Taryba susitarė dėl tikslo iki 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą padidinti 27 %, ketindama iki 2020 m. šį tikslą peržiūrėti „turint omenyje 30 % efektyvumo lygį Sąjungoje“. 2015 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas paragino Komisiją įvertinti, ar būtų įmanoma iki to paties termino pasiekti 40 % energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Todėl derėtų direktyvą peržiūrėti ir atitinkamai ją pritaikyti prie 2030 m. perspektyvos;
- 4) privalomų nacionalinių 2030 m. tikslų nustatyti nenustatoma. Būtinybė Sąjungai 2020 m. ir 2030 m. pasiekti savo energijos vartojimo efektyvumo tikslus ES lygmeniu, išreikštus suvartojamu pirminės ir galutinės energijos kiekiu, turėtų būti aiškiai suformuluota kaip privalomas 30 % tikslas. Toks aiškus tikslo nustatymas Sąjungos lygmeniu neturėtų riboti valstybių narių laisvės nusistatyti, koks bus jų nacionalinis indėlis, grindžiamas jų pirminės arba galutinės energijos suvartojimu, sutaupytu pirminės arba galutinės energijos kiekiu arba energijos intensyvumu. Savo nacionalinius orientacinius indėlius į energijos vartojimo efektyvumą valstybės narės turėtų nusistatyti atsižvelgdamos į tai, kad 2030 m. bendras Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turi būti ne didesnis kaip 1 321 mln. tne, o galutinės energijos – ne didesnis kaip 987 mln. tne. Tai reiškia, kad Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turėtų būti sumažintas 23 %, o galutinės – 17 %, palyginti su 2005 m. lygiu. Būtina reguliariai vertinti pažangą, padarytą siekiant 2030 m. Sąjungos tikslo, ir tai bus numatyta teisės akto dėl energetikos sąjungos valdymo pasiūlyme.
- 5) iš Direktyvos 2012/27/ES turėtų būti pašalintas įpareigojimas valstybėms narėms nustatyti ilgalaikes investicijų telkimo į savo šalies pastatų renovaciją strategijas ir jas pateikti Komisijai – jis turėtų būti perkeltas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES¹⁰, kur jis dera su ilgalaikiais planais dėl beveik nulinės energijos pastatų statybos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo pastatų sektoriuje;
- 6) atsižvelgiant į 2030 m. klimato ir energetikos strategiją, energijos taupymo įpareigojimas taip pat turėtų būti pratęstas laikotarpiui po 2020 m. Įpareigojimų laikotarpio pratęsimas po 2020 m. suteiktų daugiau stabilumo investuotojams ir paskatins ilgalaikes investicijas ir ilgalaikes energijos vartojimo efektyvumo priemones, pavyzdžiui, pastatų renovaciją;
- 7) valstybės narės turės per visą įpareigojimo laikotarpį bendrą galutinį suvartojamos energijos kiekį sumažinti tiek, kiek susidarytų, jei jos kasmet sutaupytų po 1,5 % metinio parduodamos energijos kiekio. Šis reikalavimas gali būti įgyvendintas naujomis politikos priemonėmis, priimtomis naujuoju įpareigojimų laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. arba naujais atskirais veiksmais, kurie yra prieš ankstesnį laikotarpį arba jo metu priimtų politikos priemonių rezultatas, tačiau tokie atskiri energijos taupymą skatinantys veiksmai realiai turi būti pradėti naujuoju laikotarpiu;
- 8) ilgalaikės energijos vartojimo efektyvumo priemonės ir toliau lems mažesnę energijos suvartojimą po 2020 m., tačiau norint, kad jos prisidėtų prie kito Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo įgyvendinimo, dėl tų priemonių taikymo po

¹⁰ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

2020 m. turėtų būti naujai sutaupoma energijos. Kita vertus, energijos kiekis, sutaupyta po 2020 m. gruodžio 31 d., negali būti įskaičiuotas į bendrą energijos kiekį, kuris turi būti sutaupyta nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;

- 9) naujai sutaupomas energijos kiekis – tai papildomas kiekis tam, kuris ir taip jau būtų sutaupyta, taigi to energijos kiekio, kuris būtų ir taip sutaupyta, į tikslą įskaičiuoti negalima. Siekiant apskaičiuoti priemonių poveikį, gali būti skaičiuojamas tik grynasis sutaupyta energijos kiekis, išmatuojamas kaip energijos suvartojimo pokytis, kurį galima tiesiogiai susieti su konkrečia energijos vartojimo efektyvumo priemone. Kad galėtų apskaičiuoti grynąjį sutaupomą energijos kiekį, valstybės narės turėtų sumodeliuoti bazinį scenarijų, kaip situacija vystytųsi, jei atitinkama politikos priemonė nebūtų įgyvendinta. Politikos priemonės poveikis turėtų būti vertinamas lyginant su šiuo baziniu scenarijumi. Valstybės narės turi atsižvelgti į tai, kad per tą patį laikotarpį gali būti taikomos ir kitos politikos priemonės, kurios taip pat daro poveikį energijos taupymui, taigi ne visi pokyčiai, nustatyti nuo politikos priemonės taikymo pradžios, gali būti priskiriami tai vienai politikos priemonei. Įpareigosios, dalyvaujančiosios arba įgaliotosios šalies veiksmai turėtų faktiškai prisidėti prie energijos sutaupymo, kuris, jų teigimu, atitinka reikšmingumo reikalavimą;
- 10) dėl Sąjungos teisės aktų taikymo sutaupomas energijos kiekis negali būti įskaičiuojamas, nebent ši sutaupymą lėmusi priemonė viršija atitinkamų Sąjungos teisės aktų reikalaujamą minimumą tuo, kad ja nustatyti didesni energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai nacionaliniu lygmeniu, arba tuo, kad priemonė daugiau diegiama. Pripažįstant tai, kad pastatų renovacija yra esminis ir ilgalaikis energijos taupymo elementas, būtina paaiškinti, kad bet koks dėl esamų pastatų renovacijos skatinimo priemonių sutaupomas energijos kiekis gali būti įskaičiuojamas tik jei jis yra papildomas tam kiekiui, kuris ir taip būtų buvęs sutaupyta netaikant atitinkamos priemonės, ir jei valstybė narė įrodo, kad įpareigotoji, dalyvaujančioji ar įgaliotoji šalis faktiškai prisidėjo prie energijos sutaupymo, siejamo su konkrečia priemone;
- 11) laikantis energetikos sąjungos strategijos ir geresnio reglamentavimo principų daugiau dėmesio reikėtų skirti stebėsenos ir patikros taisyklėms, įskaitant reikalavimą patikrinti statistiškai reprezentatyvų priemonių ėminį. Nuorodą į „statistiškai reikšmingą proporciją ir reprezentatyvų ėminį“ reikėtų suprasti kaip reikalavimą nustatyti tokį (energijos taupymo priemonių) statistinės populiacijos poaibį, kuris tiksliai atspindėtų visą aptariamą populiaciją (visas energijos taupymo priemones) ir juo remiantis galima būtų padaryti pagrįstas išvadas dėl pasiklivimo visų priemonių visuma;
- 12) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis visų pirma turėtų galėti pasinaudoti energijos nepriteklių patiriantys vartotojai. Valstybės narės jau ir dabar gali reikalauti, kad įpareigosios šalys į energijos taupymo priemones įtrauktų socialinius tikslus, susijusius su energijos nepriteklumi, o nuo šiol ši galimybė turėtų būti taikoma ir alternatyvioms priemonėms, be to, tai taps privaloma, tačiau valstybės narės pačios galės spręsti dėl tokių priemonių dydžio, apimties ir turinio. Remiantis Sutarties 9 straipsniu, Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politika turi būti įtrauki, taigi ir turi būti užtikrinta, kad energijos nepriteklių patiriantys vartotojai galėtų naudotis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis;
- 13) energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojant ant pastatų ar juose montuojamus įrenginius, mažina iškastinio kuro poreikį. Mažesnis energijos suvartojimas ir energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas pastatų sektoriuje – tai dvi svarbios Sąjungos energetinės priklausomybės ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo priemonės, ypač atsižvelgiant į tai, kad 2030-

iesiems nustatyti didelio užmojo klimato srities ir energetikos tikslai ir 2015 m. gruodžio mėn. Paryžiuje surengtoje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (COP21) priimti įsipareigojimai pasaulio mastu. Todėl valstybės narės turi turėti galimybę tam tikrą ant pastatų arba juose montuojamais įrenginiais iš atsinaujinančiųjų išteklių savo reikmėms pasigamintos energijos kiekį įskaityti į energijos taupymo reikalavimų įgyvendinimą. Tuo tikslu valstybėms narėms reikėtų leisti naudoti Direktyva 2010/31/ES nustatytas skaičiavimo metodikas;

- 14) kuriant energetikos sąjungą ir įgyvendinant šildymo ir vėsinimo strategiją turi būti sustiprintos minimalios vartotojų teisės laiku gauti aiškią informaciją apie jų energijos suvartojimą – tai yra ir viena iš Komisijos komunikate „Naujų galimybių energijos vartotojams teikiančių priemonių rinkinio įgyvendinimas“ nurodytų priemonių. Direktyvos 2012/27/ES 9–11 straipsniai ir VII priedas turėtų būti iš dalies pakeisti taip, kad būtų numatytas dažnesnis išsamesnės informacijos apie energijos suvartojimą teikimas. Taip pat turėtų būti aiškiau išdėstyta, kad su sąskaitų pateikimu ir sąskaitose nurodoma informacija susijusias teises turi vartotojai, kuriems šiluma, vėsuma arba karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio net jei jie su energijos tiekėju nėra sudarę tiesioginės individualios sutarties. Todėl taikant šias nuostatas sąvoka „galutinis naudotojas“ turėtų apimti galutinius vartotojus, perkančius šilumą, vėsumą ar karštą vandenį savo asmeninėms reikmėms, ir daugiabučių ar daugeliui paskirčių naudojamų pastatų gyventojus, į kurių butus (vienetus) šiluma, vėsuma ar karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio. Sąvoka „atskirų skaitiklių duomenys“ turėtų reikšti suvartojimo tokių pastatų pavieniuose butuose (vienetuose) duomenis. Iki 2020 m. sausio 1 d. turi būti įdiegti nauji šilumos skaitikliai ir šilumos dalikliai, kurių duomenys būtų nuskaitomi nuotoliniu būdu, kad vartotojams būtų užtikrintas ekonomiškai efektyvus ir dažnas informacijos apie suvartojamą kiekį teikimas. Naują 9a straipsnį numatoma taikyti tik iš centrinio šaltinio tiekiamai šilumai, vėsumai ir karštam vandeniui;
- 15) tam tikros Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio nuostatos dėl energijos transformacijos, perdavimo ir skirstymo turėtų būti panaikintos. Dėl energetikos srities *acquis* peržiūros valstybių narių įpareigojimai pagal skirtingus su energetika susijusius aktus gali būti restruktūrizuoti. Šis restruktūrizavimas neturėtų turėti poveikio valstybių narių prievolei laikytis esminių Direktyvos 2012/27/ES reikalavimų, kurie gali būti iš dalies arba visiškai perkelti į kitus aktus;
- 16) atsižvelgiant į technologijų pažangą ir didėjančią atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį elektros energijos gamybos sektoriuje, elektros energijos taupymo nustatytasis koeficientas, išreikštas kWh, turėtų būti peržiūrėtas siekiant atsižvelgti į elektros pirminės energijos koeficiento (PEK) pokyčius. Elektros PEK apskaičiuojamas pagal metines vidutines vertes. Fizinės energijos turinio apskaičiavimo metodas naudojamas branduolinės elektros energijos ir šilumos gamybai, o techninės konversijos našumo metodas – elektros ir šilumos gamybai iš iškastinio kuro ir biomasės. Ne degimo būdu pagamintai atsinaujinančiųjų išteklių energijai taikomas metodas – tiesioginis ekvivalentas, grindžiamas bendru pirminės energijos kiekiu. Siekiant apskaičiuoti, kokią pirminės energijos dalį bendroje šilumos ir elektros energijos gamyboje (kogeneracijoje) sudaro elektros energija, naudojamas Direktyvos 2012/27/ES II priede pateiktas metodas. Naudojama vidutinė, o ne ribinė rinkos pozicija. Laikoma, kad ne degimo būdu iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos konversijos našumas yra 100 %, geoterminių jėgainių pagamintos energijos – 10 %, o branduolinių elektrinių – 33 %. Bendras kogeneracijos našumas apskaičiuojamas remiantis naujausiais Eurostato duomenimis. Kalbant apie sistemos ribas, visų energijos šaltinių

PEK yra 1. Skaičiavimai grindžiami naujausia PRIMES pagrindinio scenarijaus versija. PEK vertė grindžiama 2020 m. prognoze. Analizė apima ES valstybes nares ir Norvegiją. Norvegijos duomenų rinkinys yra grindžiamas ENTSO-E duomenimis;

- 17) siekiant užtikrinti, kad būtų galima atnaujinti direktyvos priedus ir 14 straipsnio 10 dalyje nurodytas suderintąsias naudingumo atskaitos vertes, būtina išplėsti Komisijai suteiktus įgaliojimus.
- 18) siekiant, kad būtų galima įvertinti Direktyvos 2012/27/ES veiksmingumą, reikėtų įvesti reikalavimą atlikti bendrą direktyvos peržiūrą ir pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai iki 2024 m. vasario 28 d.;
- 19) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų¹¹ valstybės narės įsipareigojo pagrindais atvejais prie pranešimų apie savo perkėlimo į nacionalinę teisę priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamas direktyvos nuostatų ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių tarpusavio ryšys. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- 20) todėl Direktyva 2012/27/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2012/27/ES iš dalies keičiama taip:

- (1) 1 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekti pagrindiniai Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslai – iki 2020 m. 20 % tikslas ir iki 2030 m. privalomas 30 % tikslas, – ir sudaromos sąlygos energijos vartojimo efektyvumą toliau didinti ir po tų datų. Joje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją, ir numatoma, kad turi būti nustatyti 2020 m. ir 2030 m. nacionaliniai orientaciniai energijos vartojimo efektyvumo tikslai ir indėliai.“;

- (2) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo tikslai

1. Kiekviena valstybė narė nusistato 2020 m. orientacinį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo tikslą, grįsdama jį pirminės ar galutinės energijos suvartojimu, sutaupytu pirminės ar galutinės energijos kiekiu arba energijos intensyvumu. Šiuos tikslus valstybės narės pateikia Komisijai pagal 24 straipsnio 1 dalį ir XIV priedo 1 dalį. Tai darydamos jos savo tikslus taip pat išreiškia absoliučiu pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo 2020 m. lygiu ir paaiškina, koku būdu ir kokiais duomenimis remiantis tai buvo apskaičiuota.

Nustatydamos šiuos tikslus valstybės narės atsižvelgia į:

- a) tai, kad 2020 m. Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turi būti ne didesnis kaip 1 483 mln. tne, o galutinės – ne didesnis kaip 1 086 mln. tne;

¹¹ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

- b) tai, kad būtų laikomasi šioje direktyvoje numatytų priemonių;
- c) priemonės, priimtas norint pasiekti nacionalinius energijos taupymo tikslus, nustatytus pagal Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 dalį; ir
- d) kitas energijos vartojimo efektyvumo skatinimo valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu priemonės.

Nustatydamos tuos tikslus valstybės narės taip pat gali atsižvelgti į nacionalines aplinkybes, kurios turi poveikio pirminės energijos vartojimui, pavyzdžiui, į:

- a) likusį ekonomiškai efektyvų energijos taupymo potencialą;
- b) BVP pokyčius ir prognozes;
- c) energijos importo ir eksporto pokyčius;
- d) visų atsinaujinančiųjų energijos išteklių, branduolinės energijos, anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų raidą; ir
- e) ankstyvuosius veiksmus.

2. Iki 2014 m. birželio 30 d. Komisija įvertina padarytą pažangą ir tai, ar tikėtina, jog 2020 m. Sąjungos pirminės energijos suvartojimas bus ne didesnis kaip 1 483 mln. tne, o galutinės – ne didesnis kaip 1 086 mln. tne.

3. Atlikdama 2 dalyje nurodytą vertinimą Komisija:

- a) susumuoja valstybių narių praneštus orientacinius nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus;
- b) įvertina, ar tų tikslų suma gali būti laikoma patikimu orientyru, rodančiu, kad Sąjunga sėkmingai siekia savo tikslų, kartu atsižvelgdama į pirmos metinės ataskaitos, pateiktos pagal 24 straipsnio 1 dalį, vertinimą ir į nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų, pateiktų pagal 24 straipsnio 2 dalį, vertinimą;
- c) atsižvelgia į papildomą analizę, grindžiamą:
 - i) vertinimu, kokia pažanga padaryta energijos vartojimo srityje ir kaip keičiasi energijos vartojimo ir ekonominės veiklos santykis Sąjungos mastu, įskaitant energijos tiekimo veiksmingumo padidėjimą valstybėse narėse, kurios savo nacionalinius orientacinius tikslus grindžia galutinės energijos suvartojimu arba sutaupytu galutinės energijos kiekiu, įskaitant pažangą, padarytą dėl to, kad šios valstybės narės laikosi šios direktyvos III skyriaus nuostatų;
 - ii) scenarijų, susijusių su būsimomis energijos vartojimo Sąjungos lygmeniu tendencijomis, modeliavimo rezultatais;
- d) palygina a–c punktų rezultatus su energijos suvartojimu, kurio reikia norint pasiekti, kad pirminės energijos suvartojimas 2020 m. būtų ne didesnis kaip 1 483 mln. tne, o galutinės – ne didesnis kaip 1 086 mln. tne.

4. Kiekviena valstybė narė pagal Reglamento (ES) XX/20XX [dėl energetikos sąjungos valdymo] [4] ir [6] straipsnius nusistato orientacinį nacionalinį indėlį į 1 straipsnio 1 dalyje nurodytą Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Nusistatydamos šiuos indėlius valstybės narės atsižvelgia į tai, kad 2030 m. bendras Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turi būti ne didesnis kaip 1 321 mln. tne, o galutinės energijos – ne didesnis kaip 987 mln. tne. Šiuos indėlius

valstybės narės nurodo Komisijai savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose laikydamosi Reglamento (ES) XX/20XX [dėl energetikos sąjungos valdymo] [3] straipsnyje ir [7–11] straipsniuose nustatytos tvarkos.

(3) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Įpareigojimas taupyti energiją

1. Valstybės narės bendrai sutaupo bent tokį galutinės energijos kiekį, kuris atitinka:

- a) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 % metinio galutiniams vartotojams parduodamo energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal trijų metų,ėjusių prieš 2013 m. sausio 1 d., metų duomenis;
- b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 % metinio galutiniams vartotojams parduodamo kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal trijų metų,ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., metų duomenis.

Po 2030 m. valstybės narės ir toliau dešimtmečiais mažina suvartojamos energijos kiekį po 1,5 % kasmet, nebent Komisija, atlikusi peržiūrą iki 2027 m. arba po to kas dešimt metų, padaro išvadą, kad to nebereikia, jog Sąjunga pasiektų savo ilgalaikius 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslus.

B punkto taikymo tikslais, nepažeisdamos 2 ir 3 dalių nuostatų, valstybės narės gali skaičiuoti tik tą sutaupytą energijos kiekį, kurį lemia naujos, po 2020 m. gruodžio 31 d. įvestos, politikos priemonės arba politikos priemonės, įvestos tarp 2014 m. sausio 1 d. ir 2020 m. gruodžio 31 d., jei galima įrodyti, kad dėl tų priemonių imamasi atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d. ir dėl jų sutaupoma energijos.

Į šį apskaičiavimą gali būti neįtraukiama dalis ar visas transporto sektoriui parduotas ir jame sunaudotas energijos kiekis.

Valstybės narės nusprendžia, kaip naują sutaupyti reikalaujamą energijos kiekį jos paskirstys kiekvienu iš a ir b punktuose nurodytų laikotarpių, kad kiekvieno laikotarpio pabaigoje būtų pasiektas bendras sutaupyti reikalaujamas kiekis.

2. Laikydamosi 3 dalies nuostatos, kiekviena valstybė narė gali:

- a) apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies a punktą, 2014 m. ir 2015 m. atlikti naudodama 1 % vertes; 2016 m. ir 2017 m. – 1,25 % vertes, o 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. – 1,5 % vertes;
- b) į skaičiavimą neįtraukti dalies ar viso parduotos energijos kiekio, panaudoto Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytai pramonei veiklai;
- c) leisti energijos kiekį, sutaupytą dėl 14 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 5 dalies b punkte bei 15 straipsnio 1–6 ir 9 dalyse nustatytų reikalavimų įgyvendinimo energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo infrastruktūrą, įskaičiuoti į energijos kiekį, kuris turi būti sutaupytas pagal 1 dalį;

- d) dėl atskirų veiksmų, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir daro poveikį 2020 m. ir vėliau ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti, sutaupyta energiją įskaičiuoti į energijos, kuri turi būti sutaupyta pagal 1 dalį, kiekį; ir
- e) į 1 dalyje reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį neįskaičiuoti patikrinamo energijos kiekio, kuris savoms reikmėms pasigaminamas ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais, kurie įdiegti dėl politikos priemonių, skatinančių naujai diegti energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas.

3. Dėl visų pagal 2 dalį pasirinktų galimybių taikymo sutaupytas kiekis turi būti ne didesnis kaip 25 % 1 dalyje nurodyto reikalaujamo sutaupyti kiekio. Valstybės narės pasirinktas galimybes taiko ir jų taikymo poveikį apskaičiuoja 1 dalies a ir b punktuose nurodytais laikotarpiais atskirai:

- a) energijos kiekiui, kuris turi būti sutaupytas per 1 dalies a punkte nurodytą laikotarpį, apskaičiuoti valstybės narės gali pasinaudoti 2 dalies a, b, c ir d punktais;
- b) energijos kiekiui, kuris turi būti sutaupytas per 1 dalies b punkte nurodytą laikotarpį, apskaičiuoti valstybės narės gali pasinaudoti 2 dalies b, c, d ir e punktais, su sąlyga, kad d punkte apibrėžti atskiri veiksmai ir po 2020 m. gruodžio 31 d. turės patikrinamą ir išmatuojamą poveikį.

4. Energijos kiekis, sutaupytas po 2020 m. gruodžio 31 d., negali būti įskaičiuotas į bendrą energijos kiekį, kuris turi būti sutaupytas nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

5. Valstybės narės užtikrina, kad energijos kiekis, sutaupytas dėl 7a ir 7b straipsniuose ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų priemonių taikymo, būtų apskaičiuotas pagal V priedą.

6. 1 dalyje reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį valstybės narės sutaupo sukurdamos 7a straipsnyje nurodytas energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas arba priimdamos 7b straipsnyje nurodytas alternatyvias priemones. Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas valstybės narės gali derinti su alternatyviomis politikos priemonėmis.

7. Valstybės narės turi įrodyti, kad, kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus.“;

(4) Įterpiami šie 7a ir 7b straipsniai:

„7 a straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos

1. Jei valstybės narės nusprendžia 7 straipsnio 1 dalyje joms nustatytą įpareigojimą sutaupyti tam tikrą energijos kiekį įgyvendinti sukurdamos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, jos užtikrina, kad kiekvienos valstybės narės teritorijoje veiklą vykdančios įpareigtosios šalys, nurodytos 2 dalyje, nepažeisdamos 7 straipsnio 2 dalies, įgyvendintų 7 straipsnio 1 dalyje nurodytą bendrą galutinio energijos suvartojimo mažinimo reikalavimą.

2. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais valstybės narės paskiria įpareigotąsias šalis iš jų teritorijoje veikiančių energijos skirstytojų ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonių, taip pat gali įtraukti jų teritorijoje veikiančius

transportui naudojamų degalų skirstytojus arba mažmeninės prekybos transportui naudojamais degalais įmones. Įpareigotosios šalys, kurias valstybės narės paskiria iš galutinių vartotojų, įpareigojimui įvykdyti reikiamą energijos kiekį sutaupo nepriklausomai nuo skaičiavimo, atlikto pagal 7 straipsnio 1 dalį, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamos sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip aprašyta 5 dalies b punkte.

3. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės išreiškia galutinės arba pirminės suvartojamos energijos kiekiu. Metodas, taikomas reikalaujamos sutaupyti energijos kiekiui išreikšti, taikomas ir energijos kiekiui, kurį įpareigotosios šalys teigia sutaupiusios, apskaičiuoti. Taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai.

4. Valstybės narės sukuria matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemą, pagal kurią atliekamas dokumentuotas įpareigotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių statistiškai reikšmingos proporcijos ir reprezentatyviojo ėminio auditas. Tas matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių.

5. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje gali:

- a) į savo nustatytą įpareigojimą sutaupyti energijos taip pat įtraukti socialinio pobūdžio reikalavimus, be kita ko, reikalavimą, kad dalis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių būtų pirmenybės tvarka įgyvendintos energijos nepriteklių patiriančiuose namų ūkiuose ir socialiniuose būstuose;
- b) leisti įpareigotosioms šalims į joms tenkantį įpareigojimą įtraukti sertifikuotą sutaupytos energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigotosios šalys skatina priemonės pasitelkdamos kitas valstybės patvirtintas organizacijas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios arba nesusijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais. Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad būtų įdiegtas aiškus, skaidrus ir visiems rinkos dalyviams atviras patvirtinimo procesas, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas;
- c) įpareigotosioms šalims leisti atitinkamais metais sutaipytą energijos kiekį laikyti bet kuriais iš ketverių ankstesnių metų arba trejų paskesnių metų, jei tai nėra po 7 straipsnio 1 dalyje nurodyto įpareigojimų laikotarpio pabaigos, sutaupytu kiekiu.

6. Valstybės narės kartą per metus skelbia kiekvienos įpareigotosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupytos energijos kiekį ir bendrą įgyvendinant sistemą sutaipytą energijos kiekį.

7b straipsnis

Alternatyvios politikos priemonės

1. Jei valstybės narės nusprendžia 7 straipsnio 1 dalyje joms nustatytą įpareigojimą sutaupyti tam tikrą energijos kiekį įgyvendinti nustatydamos alternatyvias politikos priemones, jos užtikrina, kad energiją pagal 7 straipsnio 1 dalį sutaupytų galutiniai vartotojai.

2. Rengdamos alternatyvias energijos taupymo politikos priemonės valstybės narės atsižvelgia į poveikį namų ūkiams, kurie patiria energijos nepriteklių.
3. Visoms priemonėms, išskyrus susijusias su apmokestinimo priemonėmis, valstybės narės sukuria matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias atliekamas dokumentuotas dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių statistiškai reikšmingos proporcijos ir reprezentatyviojo ėminio auditas. Tas matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų ir įgaliotųjų šalių.“;

(5) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„Dujų suvartojimo matavimas“

b) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai yra techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga atsižvelgiant į potencialų energijos suvartojimo sumažinimą, galutiniams gamtinių dujų vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai atspindi faktinį energijos suvartojimą ir pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.“;

c) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) įžanginis sakinyss pakeičiamas taip:

„Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų matavimo sistemų ir pažangiųjų skaitiklių gamtinėms dujoms diegimo tvarką pagal Direktyvą 2009/73/EB ir tokiu mastu, koku jos tai daro:“;

ii) c ir d punktai išbraukiami;

d) 3 dalis išbraukiama;

6) įterpiamas šis 9a straipsnis:

„9a straipsnis

Matavimas, atskiras matavimas ir sąnaudų paskirstymas už šildymą, vėsinimą ir buitinį karštą vandenį

1. Valstybės narės užtikrina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos, centralizuotai teikiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami skaitikliais, kurie tiksliai rodo galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą.

Tais atvejais, kai šiluma ir vėsoma arba karštas vanduo pastatui tiekiami iš centralizuoto šilumos tiekimo tinklo arba iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio, prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje įrengiamas šilumos arba karšto vandens skaitiklis.

2. Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šildymo ar vėsinimo šaltinis, arba į kuriuos šiluma arba vėsoma tiekama iš centralizuotų tiekimo sistemų, įrengiami individualūs skaitikliai, matuojantys kiekviename pastato bute (vienete) suvartojamos šilumos, vėsumos arba karšto vandens kiekį.

Jei šilumai matuoti individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai efektyvu, kiekviename radiatoriuje suvartotai energijai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, nebent atitinkama valstybė narė įrodo, kad tokių šilumos daliklių įrengimas nebūtų ekonomiškai efektyvus. Tais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai efektyvius suvartotos šilumos matavimo metodus. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia, kokios sąlygos laikomos techniškai neįmanomomis ir ekonomiškai neefektyviomis.

Naujuose pirmoje pastraipoje nurodyto tipo pastatuose arba atliekant kapitalinę tokių pastatų renovaciją, kaip nurodyta Direktyvoje 2010/31/ES, individualūs skaitikliai įrengiami visuomet.

3. Jeigu daugiabučius ir daugeliui paskirčių naudojamus pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklas arba vyrauja nuosavos tokių pastatų bendros pastato šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės nustato skaidrias šilumos, vėsumos ar karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisykles, kad būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas, įskaitant:

- a) buitinį karštą vandenį;
- b) šilumą, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas (jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai);
- c) butų šildymą arba vėsinimą.

4. Taikant šį straipsnį, nuo 2020 m. sausio 1 d. įrengiamų skaitiklių ir daliklių duomenys turi būti nuskaitomi nuotoliniu būdu.

Jau įrengti skaitikliai ir dalikliai, kurių duomenys nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, turi būti iki 2027 m. sausio 1 d. aprūpinti tokia funkcija arba pakeisti prietaisais, kurių duomenys yra nuskaitomi nuotoliniu būdu, išskyrus atvejus, kai valstybė narė įrodo, kad tai yra ekonomiškai neefektyvu.“;

7) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) antraštė pakeičiama taip:
„Sąskaitose už dujas pateikiama informacija“
- b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Jei galutiniai vartotojai neturi Direktyvoje 2009/73/EB nurodytų pažangiųjų skaitiklių, valstybės narės iki 2014 m. gruodžio 31 d. užtikrina, kad sąskaitose už dujas pateikiama informacija būtų tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu, kaip numatyta VII priedo 1.1 punkte, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrįsta.“;

- c) 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip: ’

„Pagal Direktyvą 2009/73/EB įrengti skaitikliai turi užtikrinti, kad sąskaitose pateikiama informacija būtų tiksli ir grindžiama faktiniu suvartojimu. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų suteikta galimybė nesunkiai gauti papildomą informaciją, kuri leistų pačiam galutiniam vartotojui patikrinti ankstesnį suvartojimą.“;

8) įterpiamas šis 10a straipsnis:

„10a straipsnis

Šildymo, vėsinimo ir buitinio karšto vandens sąskaitų išrašymas ir informacija apie suvartojimą

1. Valstybės narės užtikrina, kad pagal VIIa priedo 1 ir 2 punktus visiems galutiniams naudotojams, turintiems skaitiklius arba daliklius, išrašomos sąskaitos ir jose pateikiama informacija apie suvartojimą būtų tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu.

Šis įpareigojimas, išskyrus atvejus, kai suvartojimas matuojamas 9a straipsnio 2 dalyje nurodytais atskirais skaitikliais, gali būti įgyvendintas reguliaraus savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią galutiniai vartotojai savo skaitiklių rodmenis perduoda energijos tiekėjui. Tik tuo atveju, jei galutinis vartotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartotu kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.

2. Valstybės narės:

- a) reikalauja, kad, jeigu turima informacija apie galutinių naudotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį suvartojimą, galutinio naudotojo prašymu ji būtų pateikta galutinio naudotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;
- b) užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų sudaryta galimybė elektroniniu būdu gauti sąskaitose pateikiamą informaciją ir elektronines sąskaitas ir kad, ypač tais atvejais, kai sąskaitos nėra grindžiamos faktiniu suvartojimu, vartotojai, to paprašę, gautų aiškų ir suprantamą paaiškinimą, kaip sudaromos jų sąskaitos;
- c) užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams pagal VII priedo 3 punktą kartu su sąskaita, grindžiama faktiniu suvartojimu, būtų pateikiama atitinkama informacija;
- d) gali nustatyti, kad galutinio vartotojo prašymu šiose sąskaitose esanti informacija nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Valstybės narės užtikrina, kad tokiais atvejais būtų pasiūlyta lanksti faktinio mokėjimo tvarka.“;

9) 11 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„Prieigos prie dujų suvartojimo matavimo informacijos ir sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai“;

b) 2 dalis išbraukiama;

10) įterpiamas šis 11a straipsnis:

„11a straipsnis

Prieigos prie šilumos ir vėsumos suvartojimo matavimo informacijos ir sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams

virtotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.

2. Nepaisant 1 dalies, informacijos apie individualų šilumos, vėsumos ir karšto vandens suvartojimą daugiabučiuose pastatuose pateikimo sąskaitose kaštai paskirstomi vadovaujantis 9a straipsnio 2 dalimi nesiekiant pelno. Su šios užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susiję kaštai, apimantys faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose pastatuose, gali būti perkelti galutiniams naudotojams, jei tokie kaštai yra pagrįsti.“;

11) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 5 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma ir antra pastraipos išbraukiamos;

ii) 3 pastraipa pakeičiama taip:

„Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai laikosi XII priede nustatytų reikalavimų.“;

b) 8 dalis išbraukiama;

12) 23 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Įgaliojimai priimti 22 straipsnyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2017 m. gruodžio 4 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.“;

13) 24 straipsnis papildomas tokia 12 dalimi:

„12. Komisija šią direktyvą peržiūri vėliausiai iki 2024 m. vasario 28 d., o po to kas penkerius metus, ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Prireikus kartu su ta ataskaita pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.“;

14) Priedai keičiami pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo **XXXX** [*Prašome įrašyti datą – 12 mėnesių nuo įsigaliojimo dienos*]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas